

Anna Wazówna

[botanik](#)

[szwedzka królowna](#)

Ur. 31.5.1568, Eskilstuna

Zm. 26.2.1625, Brodnica

Dane rodziców

Jan III Waza (1537-1592)

Katarzyna Jagiellonka (1526-1583)

Wychowanie i wykształcenie

Dorastała w Szwecji, gdzie matka - Katarzyna Jagiellonka wychowywała ją w wierze katolickiej. Mimo to Anna około roku 1580 zmieniła wyznanie na luterzańskie. Uzyskała staranne [wykształcenie](#), dzięki któremu poznała kilka obcych języków ([polski](#), [niemiecki](#), [francuski](#), [włoski](#) i [łacine](#)) i miała rozległe zainteresowania od teologicznych, przez historyczne, aż do przyrodniczych.

Etapy kariery dot. edukacji

Od najmłodszych lat interesowała się [medycyną](#), [ogrodnictwem](#), [ziołolecznictwem](#) i [botaniką](#), które być może zaszczepliła w niej matka prowadząca ogrody na wyspie Drottningholm. W szwedzkim zamku Stegeborg, gdzie mieszkała w latach 1595-1598, miała pierwszą aptekę. Po przyjeździe do Rzeczypospolitej zainteresowania botaniczne dzieliła z Anną Jagiellonką. Po otrzymaniu starostwa golubskiego na stokach zamku założyła ogród botaniczny, w którym hodowała rzadkie rośliny. W drugim z jej starostw, brodnickim, zbierała i opisywała egzemplarze ziół. Przez całe swoje życie Anna Wazówna borykała się z problemami zdrowotnymi. Być może dlatego badała właściwości zebranych roślin, a także sama wytwarzała leki. Rozpoznane i opisane pod kątem leczniczym przez Annę zioła utworzyły [zielnik](#), który do XVIII wieku przechowywany był w bibliotece Radziwiłłów w Nieświeżu. Dzięki finansowemu wsparciu Anny Wazówny w 1613 roku wydany został "Zielnik" Szymona Syreniusza - najważniejszy spośród staropolskich [zielników](#).

Fakty z życia osobistego

W latach 1604-1625 była starościaną brodnicką, a w latach 1611-1625 - golubską. Mimo kilkukrotnych zaręczyn ostatecznie nie wyszła za mąż i zmarła bezdzietnie w Brodnicy. Pochowana została dopiero w 1636 roku w protestanckim kościele Najświętszej Marii Panny w Toruniu.

Była siostrą króla polskiego i szwedzkiego [Zygmunta III](#).

Żyła w [XVI-XVII wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Archiwum Państwowe, Gdańsk, Akta Miasta Gdańska, sygn. 300, 53, nr 61, Anna Wazówna, *korespondencja*.

Przedmiotowa

1. G. Kurkowska, *Anna Wazówna, 1568-1625. Polskie losy szwedzkiej królowny*, Toruń, 1995.
2. A. Saar-Kozłowska, *Infantka Szwecji i Polski. Anna Wazówna 1568-1625. Legenda i rzeczywistość*, Toruń, 1995.
3. D. Maciak, *Anna Wazówna. Zarys biografii*, *Rocznik Teologiczny*, 32, z. 2, 1990.
4. A. Saar-Kozłowska, *Anna Wazówna - „Królowa Botaniki Polskiej” Mądra królowna w historii staropolskiej medycyny*, [w:] *Album Amicorum. Między Wilnem a Toruniem. Księga pamiątkowa dedykowana profesorowi Józefowi Poklewskiemu*, red. E. Basiul, Toruń, 2008.

